

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce

Association of Family Judges In Poland

ul. Nowe Ogrody 30/34

80-803 Gdańsk

tel. +48 668 628 950

e-mail: stowarzyszenie@sedzia-rodzinny.pl

Opinia Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce z dnia 26 lutego 2024 roku

w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu przygotowania i przeprowadzenia wysłuchania dziecka oraz warunków, jakim mają odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich wysłuchań.

Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce nie otrzymał projektu powyższego Rozporządzenia do zaopiniowania, jednak z uwagi na zadania statutowe stowarzyszenia, tematykę rozporządzenia i zgłaszane przez sędziów rodzinnych uwagi uznaliśmy za zasadne złożenie przedmiotowej opinii.

Po zapoznaniu się z projektem i jego uzasadnieniem pozytywnie oceniamy rozwiązania wprowadzone do projektu Rozporządzenia, które w większości zgodne są ze standardami wysłuchania małoletnich rekomendowanymi przez Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce. Projekt porządkuje i systematyzuje dotychczasowe zasady wysłuchania małoletnich.

Jedynie uwagi dotyczą § 6, 10 i 13 Rozporządzenia w zakresie treści informacji dla dziecka na temat wysłuchania, charakteru notatki urzędowej z wysłuchania małoletniego oraz roli biegłego psychologa w wysłuchaniu dziecka.

I. Uwagi do § 6 Rozporządzenia:

1. warto by informacja o wysłuchaniu przeznaczona dla dziecka oraz pouczenia opracowane zostały przez specjalistów w sposób zrozumiały dla dziecka;
2. pouczenie w atrakcyjnej wizualnie formie powinno być według jednego obowiązującego w kraju wzoru, co ujednotoczy praktykę sądową w kraju.

II. Uwagi do § 10 Rozporządzenia:

1. w naszej ocenie brak jest uzasadnienia do umieszczania notatki urzędowej z wysłuchania małoletniego w zaklejonej kopercie; czy to oznacza, że notatka jest tajna dla stron? Strony lub uczestnicy postępowania oraz ich pełnomocnicy zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego mają wgląd do całego materiału zebranego w sprawie. Koperta będzie zatem odklejana, notatka będzie z koperty wielokrotnie wyciągana. Jest większe ryzyko zagubienia notatki lub celowego zabrania notatki w czytelnicy (były odnotowywane takie wypadki w praktyce); załączenie notatki i ponumerowanie jako strony w aktach jest bezpieczniejsze;
2. brak informacji czy notatkę urzędową z wysłuchania załączamy w wersji elektronicznej biurowości jak inne notatki urzędowe; pełnomocnicy i strony składają wnioski o załączenie notatki z wysłuchania małoletniego do systemu,

Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce

Association of Family Judges In Poland

ul. Nowe Ogrody 30/34

80-803 Gdańsk

tel. +48 668 628 950

e-mail: stowarzyszenie@sedzia-rodziny.pl

tak by mogli sprawnie zapoznać się z jej treścią bez korzystania z czytelnika. Jest to szczególnie istotne w sprawach rozwodowych gdy wiąże się z uciążliwym dojazdem do innej miejscowości;

3. skoro notatka urzędowa z wysłuchania ma być przechowywana w zaklejonej kopercie w aktach sprawy należy doprecyzować, kto ma prawo do otwarcia koperty, kto może zapoznać się z jej treścią i kto ma wyrażać zgodę na zapoznanie się z jej treścią;
4. projekt nie precyzuje co powinna zawierać notatka urzędowa z wysłuchania i czego nie powinna zawierać, czy w notatce należy ująć pouczenia dziecka, stan dziecka, datę i miejsce wysłuchania itp. Istotne jest czy notatka ma zawierać pełną informację na temat treści przekazanych przez dziecko czy skrót tych wyjaśnień; czy sąd może pominąć w notatce informacje uzyskane od dziecka, jeśli dziecko prosi by nie przekazywać ich rodzicom; w praktyce istnieje w tym zakresie duża rozbieżność i brak tego uregulowania będzie powodował nadal różne praktyki sędziów oraz zastrzeżenia rodziców i pełnomocników.

III. Uwagi do §13 ust.3 Rozporządzenia:

1. użyte stwierdzenie, że wysłuchanie nie może być połączone z badaniem psychologicznym mającym na celu wydanie opinii sądowo-psychologicznej może budzić w praktyce wątpliwości. Warto rozważyć czy treść tego przepisu nie powinna brzmieć „z wysłuchania dziecka biegły psycholog nie sporządza opinii”;
2. jeżeli natomiast taka opinia może zostać biegłemu zlecona, bez badania psychologicznego, należałoby wskazać w przepisie na jaką konkretnie okoliczność. Przepis ten wówczas musiałby być skorelowany z uregulowaniem dotyczącym treści notatki z wysłuchania, bowiem dotychczas psycholog w takiej opinii przytaczał w zasadzie wprost pełną wypowiedź dziecka, którą następnie analizował, co czyniło niemożliwym zachowanie określonych treści wypowiedzi dziecka w tajemnicy, jeśli dziecko sobie tego życzyło.

Wydaje się, że powyższe uwagi z uwagi na dużą szczegółowość regulacji powinny ujednoclić praktykę i są zgodne z dobrem wysłuchanych dzieci.

W imieniu Zarządu Stowarzyszenia
Sędziów Rodziny w Polsce

Prezeska Ewa Ważny